

Sygn. akt VII U 750/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

po rozpoznaniu posiedzeniu niejawnym w dniu 7 września 2018 r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 marca 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

SSO Renata Gąsior

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 26 marca 2018 r., znak: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, określił wysokość zadłużenia ubezpieczonej M. K. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od sierpnia 2012 r. do lipca 2014 r. w wysokości 11 307,33 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 4 735,00 zł, ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2012 r. do października 2017 r. w wysokości 16 495,04 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 3 741 zł i na Fundusz Pracy za okres od listopada 2012 r. do lipca 2014 r. w wysokości 783,12 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 308 zł. W uzasadnieniu ww. decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów obliczać i opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy (decyzja ZUS z dnia 26.03.2018 r. – akta rentowe).

M. K. w dniu 11 maja 2018 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 26 marca 2018 r., znak (...), domagając się jej uchylecia z uwagi na przedawnienie części zobowiązania. Jednocześnie ubezpieczona wskazała, że zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia w którym stały się wymagalne. Za moment wymagalności przyjąć należy dzień w którym składki winny zostać uiszczone przez płatnika. W ocenie odwołującej przedawnieniu uległy składki na ubezpieczenie społeczne wraz z odsetkami za miesiące sierpień 2012 r. w wysokości 623,05 zł, odsetki za zwłokę 316 zł, termin płatności 10 września 2012 r.; wrzesień 2012 roku w wysokości 623,05 zł, odsetki za zwłokę 308 zł, termin płatności 10 października 2012 r.; październik 2012 r. w wysokości 623,05 zł, odsetki za zwłokę 300 zł, termin płatności 10 listopad 2012 r. (odwołanie z dnia 11 maja 2018r., k. 3 – 4 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W., w dniu 18 czerwca 2018 r. zajął stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu pełnomocnik organu rentowego powołał argumentację analogiczną,

jak w treści zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że odwołująca prowadziła działalność gospodarczą w okresie od 01 marca 2001 r. do 31 stycznia 2018 r. i nie wywiązywała się z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, w wyniku czego na koncie płatnika powstało zadłużenie, które na dzień 23.05.2018 r. wynosiło:

- na ubezpieczenia społeczne za okres od sierpnia 2012 r. do stycznia 2018 r. w kwocie 33.826,11 zł;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2012 r. do stycznia 2018 r. w kwocie 17.409,54 zł;
- na Fundusz Pracy za okres od listopada 2012 r. do stycznia 2018 r. w kwocie 2.664,89 zł.

Zawiadomieniem z dnia 30 listopada 2017 r. organ rentowy poinformował płatnika o wszczęciu postępowania, mającego na celu wydanie decyzji określającej wysokość zadłużenia, pouczając jednocześnie stronę o prawie do czynnego udziału w toczącym się postępowaniu. Zawiadomienie zostało doręczone w dniu 06 grudnia 2017 roku. W dniu 2 marca 2018 roku do odwołującej skierowano zawiadomienie o zakończeniu postępowania dowodowego umożliwiającego wydanie decyzji w przedmiotowej sprawie, zawierające pouczenie o prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie. Zawiadomienie doręczono w dniu 14 marca 2018 roku. Odwołująca nie skorzystała z przysługującego jej prawa do czynnego udziału w toczącym się postępowaniu, nie przedłożyła dowodów ani wyjaśnień w sprawie. W dniu 26 marca 2018 roku organ rentowy wydał decyzję nr: (...) stwierdzająca wysokość zadłużenia płatnika z tytułu nieopłaconych składek na dzień wydania decyzji :

- na ubezpieczenie społeczne za okres 08/2012 r. - 07/2014 r. w kwocie 11.307,33 zł oraz odsetki w kwocie 4.735,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres 11/2012 r. - 10/2017 r. w kwocie 16.495,04 zł oraz odsetki w kwocie 3.741,00 zł,
- na Fundusz pracy za okres 11/2012 r. - 07/2014 r. w kwocie 783,12 zł oraz odsetki w kwocie 308,00 zł.

Decyzja została odebrana w dniu 12 kwietnia 2018 r. W dniu 25 maja 2018 r. wpłynęło odwołanie. Odnosząc się do zawartych w odwołaniu zarzutów, organ rentowy wyjaśnia, że zgodnie z art 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych postępowanie w sprawie przedawnienia należności zawieszają się z dniem wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, do dnia uprawomocnienia się decyzji. W przypadku Odwołującej należności za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 r. nie uległy przedawnieniu, ponieważ bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu od dnia 24 listopada 2014 r. do 1 marca 2015 r. tj., od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia okresu podlegania do ubezpieczeń społecznych za okres od 01 marca 2001 r. do 03 lutego 2011 r. oraz od 08 lipca 2011 r. do 01 stycznia 2014 r. znak:(...) do dnia uprawomocnienia się decyzji (...) ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym 01 marca 2015 r. Następnie bieg przedawnienia uległ zawieszeniu na okres od 06 grudnia 2017 r. do chwili obecnej, tj. od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania za okres od sierpnia 2012 r. do października 2017 r. znak (...) do dnia uprawomocnienia się decyzji stwierdzającej wysokość zadłużenia z dnia 26 marca 2018 r. znak (...) (odpowiedź na odwołanie od decyzji z dnia 26 marca 2018 r., k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. K. prowadziła działalność gospodarczą w okresie od 01 marca 2001 r. do 31 stycznia 2018 r. Z tego tytułu dokonała zgłoszeń w okresach: od 1 marca 2001 roku do 2 stycznia 2014 r. do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, od 2 stycznia 2014 r. wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie: od 2 stycznia 2014 r. przez płatnika składek (...) S.A. (...); od 17 stycznia 2014 r. do 19 czerwca 2014 r. przez płatnika składek (...) Sp. z o.o. W okresie od 4 lutego 2011 r. do 7 lipca 2011 r. pobierała zasiłek macierzyński z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W okresie od 1 marca 2001 r. do 3 lutego 2011 r. oraz od 8 lipca 2011 r. do 1 stycznia 2014 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było jedynym tytułem objęcia

M. K. ubezpieczeniami społecznymi, w tym okresie podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Przedmiotowa decyzja została doręczona odwołującej w dniu 29 stycznia 2015 r. (bezsporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 16 stycznia 2015 r. – akta rentowe, potwierdzenie odbioru decyzji ZUS z dnia 16 stycznia 2015 r. - akta rentowe).

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia okresu podlegania przez M. K. ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej zostało doręczone ubezpieczonej w dniu 24 listopada 2014 roku (bezsporne, a nadto dowód: zawiadomienie ZUS z dnia 17 listopada 2014 r. – akta rentowe, potwierdzenie odbioru zawiadomienia ZUS z dnia 17 listopada 2014 r. – akta rentowe).

Pismem z dnia 30 listopada 2017 r. ZUS zawiadomił o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. Przedmiotowe zawiadomienie zostało doręczone odwołującej w dniu 6 grudnia 2017 r. (bezsporne, a nadto dowód: zawiadomienie ZUS z dnia 30 listopada 2017 r. – akta rentowe, potwierdzenie odbioru zawiadomienia ZUS z dnia 30 listopada 2017 r. – akta rentowe)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. ustalił, że wysokość zadłużenia płatnika M. K. z tytułu nieopłaconych składek na dzień 26 marca 2018 r. wynosi łącznie 37.369,49 zł, w tym:

- na ubezpieczenie społeczne za okres 08/2012 r. - 07/2014 r. w kwocie 11.307,33 zł oraz odsetki w kwocie 4.735,00 zł,
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres 11/2012 r. - 10/2017 r. w kwocie 16.495,04 zł oraz odsetki w kwocie 3.741,00 zł,
- na Fundusz pracy za okres 11/2012 r. - 07/2014 r. w kwocie 783,12 zł oraz odsetki w kwocie 308,00 zł.

Decyzja została odebrana przez odwołującą w dniu 12 kwietnia 2018 r. (bezsporne, a nadto dowód: decyzja ZUS z dnia 26 marca 2018 r. – akta rentowe, potwierdzenie odbioru decyzji ZUS z dnia 26 marca 2018 r. – akta rentowe).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, ubezpieczona złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 11 maja 2018r., k. 3-4 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd miał również na uwadze, że odwołująca w swym odwołaniu, ani w trakcie postępowania nie kwestionowała wysokości należności z tytułu nieopłaconych składek oraz nie składała żadnych wniosków dowodowych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 26 marca 2018 r., znak (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie wystąpiły przesłanki określone w art. 148¹ § 1 k.p.c., uzasadniające wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym, ponieważ po złożeniu przez strony pism procesowych, przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne. W szczególności, żadna ze stron w pierwszym piśmie procesowym nie wniosła o przeprowadzenie rozprawy.

W pierwszej kolejności Sąd zważył, że zgodnie z dyspozycją art. 46 ust. 1 oraz art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 963 ze zm., dalej: ustawa systemowa) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy a także przysyłać deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacać składki za dany miesiąc.

Zgodnie z przepisem art. 23 ust. 1 ustawy systemowej od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2015, poz. 749 ze zm., dalej: o.p.).

Na zasadzie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Wskazać również należy, że zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 zd. 2 ustawy systemowej, w przypadku opłacania składek po terminie płatnik składek obowiązany jest do obliczenia i zapłaty odsetek za zwłokę, przy czym odsetki te obliczane są od dnia następującego po dniu upływu płatności składek (art. 23 ust. 1 ustawy systemowej). Na mocy delegacji art. 49 ust. 1 cytowanej ustawy systemowej, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach rozliczania składek uregulowane zostały rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2008, Nr 78, poz. 465 ze zm.).

Obowiązek naliczenia odsetek za zwłokę nie jest zależny od okoliczności powstania zaległości składkowej, ani od woli stron stosunku ubezpieczeniowego. Jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne wynikają ze zobowiązania powstającego z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą powstanie takiego zobowiązania. Obowiązek samoobliczenia i opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne powstaje zatem z mocy samego prawa za każdy okres ubezpieczenia (miesiąc kalendarzowy), a ewentualna decyzja organu ubezpieczeń społecznych ustalająca wysokość zobowiązania składkowego lub zaległości z tytułu nieopłaconych w terminie zobowiązań składkowych (oraz wysokości odsetek) ma charakter wyłącznie deklaratoryjny. Oznacza to w szczególności, że zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne powstają każdorazowo w datach zaktualizowania się obowiązku samoobliczenia i opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne w terminach określonych w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych. Inaczej rzecz ujmując, nieopłacona w ustawowo określonym terminie składka na ubezpieczenie społeczne powoduje powstanie od tej daty zaległości składkowej z mocy samego prawa (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku, I UK 126/06, OSNP 2007 nr 21 - 22, poz. 331; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2008 roku, I UK 187/07, OSNP 2009/7-8/104, uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 13 maja 2009 roku, I UZP 4/09, OSNP 2009/23-24/319).

Bezspornie – w okresie od sierpnia 2012 roku do lipca 2014 roku na odwołującej, spoczywał obowiązek obliczania, rozliczania oraz opłacania należnych składek za ubezpieczenie społeczne, natomiast od listopada 2012 roku do października 2017 roku na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy, oraz od listopada 2012 roku do października 2017 roku na Fundusz Pracy. Wbrew powyższemu obowiązkowi, odwołująca nie opłaciła składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy należnych za wskazane powyżej okresy. Odwołująca nie kwestionowała również wysokości powstałych z tego tytułu zaległości, w swym odwołaniu od przedmiotowej decyzji ubezpieczona podniosła jedynie zarzut przedawnienia składek na ubezpieczenie społeczne za okres od sierpnia 2012 r. do października 2012 r.

Odnosząc się do podniesionego przez odwołującą zarzutu przedawnienia Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, że należności składkowe za ten okres nie uległy przedawnieniu. Zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń

społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Powyższy 5 - letni termin przedawnienia należności z tytułu składek został wprowadzony od 1 stycznia 2012 roku na mocy nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dokonanej w art. 11 pkt 1 ustawy z 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r., nr 232, poz. 1378). Jednocześnie w art. 27 ust. 1 ustawy systemowej przewidziano, że ów 5-letni okres przedawnienia (krótszy od obowiązującego do 31 grudnia 2011 roku 10-letniego okresu przedawnienia) stosuje się do składek, których bieg przedawnienia rozpoczął się (tak jak w niniejszej sprawie) przed 1 stycznia 2012 roku.

Należy ponadto zaznaczyć, iż zgodnie z art. 24 ust. 5a, 5b i 5e-6 ustawy systemowej zawieszenie terminu przedawnienia następuje w przypadku:

- 1) zawarcia umowy w przedmiocie rozłożenia należności z tytułu składek na raty - od dnia zawarcia tej umowy do dnia terminu płatności odroczonej należności z tytułu składek lub ostatniej raty;
- 2) podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony - od dnia podjęcia tej czynności do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.
- 3) wystąpienia zagadnienia prawnego, od którego uzależnione jest wydanie decyzji, a którego rozstrzygnięcie należy do właściwości innego organu lub sądu - do dnia, w którym decyzja innego organu stała się ostateczna lub orzeczenie sądu uprawomocniło się, nie dłużej jednak niż przez 2 lata;
- 4) wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia - od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna;
- 5) śmierci spadkodawcy - od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy.

Nie ulega wątpliwości w ocenie Sądu, że organ rentowy doręczając odwołującej w dniu 24 listopada 2014 roku zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej spowodował zawieszenie biegu terminu przedawnienia w rozumieniu art. 24 ust. 5a ustawy systemowej, tj. podjął czynności zmierzające do wyegzekwowania należności z tytułu składek do dnia uprawomocnienia się decyzji w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tj. 1 marca 2015 r. Sąd przychylił się również do stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie zawieszenia biegu terminu przedawnienia od doręczenia odwołującej w dniu 6 grudnia 2017 r. zawiadomienia o wszczęciu postępowania

(z dnia 30 listopada 2017 r.). Biorąc pod uwagę powyższe, należności z tytułu składek objęte zaskarżoną decyzją z dnia 26 marca 2018 r., znak: (...) nie uległy przedawnieniu.

W związku z powyższym Sąd uznał, że nie została skutecznie zakwestionowana prawidłowość decyzji z dnia 26 marca 2018 r., gdyż strona odwołująca zarówno w toku postępowania przed organem rentowym jaki i w postępowaniu sądowym nie przedstawiła dowodów przesądzających o wadliwości zaskarżonej decyzji.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd - na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

SSO Renata Gąsior

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującej z pouczeniem.